

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI- KERTOMUS VUODELTA 2022, VUODELTA 2023 SEKÄ LOPPUSELVITYS- KERTOMUKSESTA

Kuntayhtymän valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä
Tarkastuslautakunta
12.4.2023

Sisällys

Sisällys.....	1
1 Tarkastuslautakunnan toiminta.....	3
1.1. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tarkastuslautakunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet valtuustokaudella 2021–2025	4
1.2. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus	4
1.3. Painopistealueet vuoden 2022 arvioinnissa.....	4
1.4. Tarkastuslautakunnan kokoukset vuonna 2022–2023.....	4
1.5. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	5
1.6 Sidonnaisuusilmoitukset.....	5
2 Arvio asetettujen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta	5
2.1. Strategian toimeenpano ja toteutuminen.....	5
2.2. Konsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	5
3 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	5
4 Hallinto- ja tukipalvelut, talous-, tieto- ja kehittämistoiminta	6
4.1 Hallinto- ja tukipalvelut	6
4.1.1 Tukipalvelut	7
4.2 Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta	7
5 Terveyspalvelut.....	8
6 Hyvinvointipalvelut.....	9
6.1 Perhepalvelut	9
6.2 Aikuissosiaalityö	10
6.3 Aikuispsykososiaaliset palvelut	10
6.4 Vammaispalvelut	11
7 Hoito- ja hoivapalvelut	11
8 Ympäristö- ja terveysturvapalvelut.....	12
9 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	13
10 Henkilöstökertomus	13
10.1 Tyky-toiminta ja koulutus	13
10.2 Sairauspoissaolot.....	14
10.3 Rekrytointi	14
11 Investoinnit.....	14

12 Tilintarkastuskertomus.....	14
13 Keskeiset havainnot.....	14
14 Tilinpäätös 2023 ja loppuselvityskertomus	15
Allekirjoitukset.....	16

1 Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalaki 121 § Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunnan keskeisin tehtävä on arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä varmistaa, että tilintarkastajalla on riittävät resurssit lakisääteisen tilintarkastuksen suorittamiseksi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa.

Jos kuntayhtymän taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä.

Sen lisäksi, mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, lautakunnan on hallintosäännön 77 § mukaisesti:

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
- tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain yhtymäkokoukselle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistamista tarkastuslautakunta voi antaa yhtymäkokoukselle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana yhtymäkokoukselle myös muista merkittävistä havainnoista.

Uusi kuntalaki tuli voimaan 1.5.2015. Uuden kuntalain mukaan myös kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Kuntayhtymän arviointimenettely tulee ensimmäisen kerran sovellettavaksi vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos kuntayhtymän alijäämää ei ole tulevina vuosina katettu voimassa olevan lainsäädännön mukaan.

1.1. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tarkastuslautakunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet valtuustokaudella 2021–2025

Varsinaiset jäsenet:	Henkilökohtaiset varajäsenet:
Marjo Partanen, puheenjohtaja	Katri Kurtelius-Juntunen
Johanna Kallio, varapuheenjohtaja	Kirsti Puurunen
Seppo Kainulainen	Eero Kurtelius
Leena Korolainen	Päivi Ålander-Kaurala
Minna Lapveteläinen	Irja Jokitalo
Jarno Tervakoski ad. 30.9.2022	Heikki Rönkkö ad. 30.9.2022
Heikki Rönkkö 1.10.2022 alk.	Ensio Tikkanen 1.10.2022 alk.
Jouko Tossavainen	Juha Tapaninen

1.2. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Yhtymävaltuusto on valinnut valtuustokauden 2021–2025 lautakunnan valtuustokauden ensimmäisessä kokouksessa 31.8.2021. Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2022 aikana kaksi (2) kertaa ja vuoden 2023 aikana neljä (4) kertaa vuoden 2022 arviointia ja tarkastuslautakunnan muiden tehtävien hoitamista varten.

Kuntayhtymän valtuusto valitsi 11.12.2018 kuntayhtymän tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy Ab:n, vastuullisena tilintarkastajana JHTT JHT, KHT Katri Hokkanen. Yhtymävaltuusto on 14.12.2021 ottanut käyttöön tilintarkastuspalveluja koskevaan sopimukseen liittyvän option vuosille 2021–2022.

Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle havainnoistaan väliraportin muodossa, sekä yhteenvetoraportissa.

Tarkastuslautakunnan pääasiallisena työskentelytapana on ollut viranhaltijoiden ja tilintarkastajien kuuleminen sekä laadittuihin raportteihin tutustuminen.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut hallintosihteeri Tiina Miettinen.

1.3. Painopistealueet vuoden 2022 arvioinnissa

Tarkastuslautakunnan vuoden 2022 painopistealueet ovat olleet:

- Rekrytointi ja henkilöstön hyvinvointi
- Korona
- Hallinto, sisäinen valvonta, riskienhallinta

1.4. Tarkastuslautakunnan kokoukset vuonna 2022–2023

26.10.2022	Tilintarkastajan tarkastussuunnitelma tilikaudelle 2021
Talous-, tieto- ja kehittämistoiminnan esittely
Arviointikertomus vuodelta 2021
1.12.2022	Toimitusjohtajan talous- ja tilannekatsaus
Hallinto- ja tukipalvelujen esittely
Tilintarkastajan väliraportti
Sidonnaisuusilmoitukset
18.1.2023	Hyvinvointipalvelujen esittely
Hoito- ja hoivapalvelujen esittely
Yhtymävaltuuston puheenjohtajan tapaaminen
15.2.2023	Terveyspalvelujen esittely
Ympäristö- ja terveystalvontapalvelujen esittely
Yhtymähallituksen puheenjohtajan tapaaminen
5.4.2023	Toimitusjohtajan ajankohtaiset asiat
Tilinpäätöksen esittely
Tilintarkastajan loppuraportti
Arviointikertomus
12.4.2023	Tilintarkastuskertomus
Tilinpäätös ja toimintakertomus
Arviointikertomus
Tilinpäätöksen hyväksyminen

Tarkastuslautakunta on arviointinsa pohjana käyttänyt toimintakauden alussa laadittua arviointisuunnitelmaa.

1.5. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Yhtymähallitus on kokouksessaan 6.9.2022 § 105 käsitellyt arviointikertomuksessa esille nostetut huomiot, jotka vaativat jatkotoimenpiteitä tai seurantaan sekä toimenpide-ehdotuksen näihin. Yhtymähallitus on kirjannut toimenpiteet tiedoksi.

1.6 Sidonnaisuusilmoitukset

Yhtymävaltuusto on kokouksessaan 20.12.2022 § 37 käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset.

2 Arvio asetettujen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti hyvin koronasta huolimatta.

2.1. Strategian toimeenpano ja toteutuminen

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän yhtymävaltuusto on 21.4.2020 hyväksynyt strategian vuosille 2020-2025.

2.2. Konsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän konserniohje on hyväksytty yhtymähallituksessa 2.5.2017 ja yhtymävaltuustossa 30.5.2017.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymäkonserniin kuului yksi tytäryhteisö: Ylä-Savon sairaanhoidon tukisäätiö.

Ylä-Savon Sairaanhoidon tukisäätiö on jätetty yhdistelemättä konserniin vähäisen merkityksen johdosta. Kuntayhtymän osakkuusyhteisö on myös Savon ICT-Palvelut Oy, jonka omistusosuus on 45 %, joka on myös jätetty yhdistelemättä konserniin.

3 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän toimintaa ohjaavat seuraavat sopimukset ja ohjeet:

- Perussopimus, muutos hyväksytty yhtymävaltuustossa 22.2.2021, voimaan 1.3.2021.
- Hallintosäätö, muutos hyväksytty yhtymävaltuustossa 14.12.2021 § 34, voimaan 15.12.2021.
- Hyvä johtamis- ja hallintotapa ja sisäinen valvonta, hyväksytty yhtymähallituksessa 11.11.2014, päivitetty 20.6.2017
- Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän konserniohje hyväksytty yhtymävaltuustossa 30.5.2017, voimaan 1.6.2017
- Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, hyväksytty yhtymähallituksessa 15.5.2018, päivitetty 9.6.2020
- Kuntayhtymän strategia vuosille 2020-2025, päivitetty yhtymävaltuustossa 21.4.2020 § 6

Kuntayhtymän sisäisestä valvonnasta määrätään hallintosäännössä ja sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan ohjeessa. Tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet, toimitusjohtaja, vastuualuejohtajat, tehtäväalueen päälliköt ja tulosyksikön esimiehet. Johtamisjärjestelmä on päivitetty vuonna 2021.

Kuntayhtymä on arvioinut tilinpäätöksessä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportissa eri riskejä ja niihin vaikuttamista. Toimitusjohtaja on sisäisen valvonnan vastuuhenkilönä antanut sisäisen valvonnan raportin vuodelta 2022 yhtymähallitukselle 28.2.2023 § 35.

Tarkastuslautakunnan mielestä riskienhallinta ja sisäinen valvonta on hoidettu riittävällä tasolla.

Työsuojelupäällikön tekemä raportti *Työoloihin liittyvien riskien ja riskien hallinnan vuosiraportointi 2021–2022* on käsitelty yhteistyöryhmässä 10.10.2022.

4 Hallinto- ja tukipalvelut, talous-, tieto- ja kehittämistoiminta

Kuntayhtymän hallintopalveluihin kuuluvat hallinto, viestintä ja henkilöstöasiat.

Henkilöstöpalvelujen alle kuuluvat sisäisten sijaisten ”sissi” yksikkö, hyvinvointi ja työsuojelu sekä palkka- ja henkilöstöhallinto. Tukipalveluihin kuuluvat siivous-, tila- ja hankintapalvelut. Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta sisältää talouspalvelut ja tietopalvelut ja kehittämistoiminta asianhallinnan, tietohallinnon ja kehittämistoiminnan.

4.1 Hallinto- ja tukipalvelut

Vuoden 2022 toimintaa hallinto- ja tukipalveluissa on leimannut Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lakkauttaminen ja siirtyminen osaksi Pohjois-Savon hyvinvointialuetta 1.1.2023. Toinen toimintaan selvästi vaikuttanut on ollut aiemmista arvioista poiketen koronapandemian jatkuminen vuoden 2022 aikana. Kolmas asia, joka aiheutti ongelmia toiminnan tuloksellisuuden kannalta, oli paheneva henkilökuntapula.

Koronatilanne vaikutti tukipalveluissa, joissa vastaan keskitetysti hankinnoista ja henkilöstöpalveluille, jonka vastuulla on keskitetty sijaistoiminta ja rekrytointi. On ollut oikea toimenpide pyrkiä vakiinastamaan henkilöstöä. Tällä toimenpiteellä luodaan myönteistä työnantajakuva, varaudutaan pahenevaan työvoimapulaan ja lisätään henkilöstön työmotivaatiota. Myös rekrytointikoulutus yhteistyössä oppilaitosten kanssa on kaikkien kannalta win-win-toimintaa. Lisätty arjen näkyvyys kuntayhtymän palvelutarjonnasta on omiaan parantamaan julkisen terveydenhoidon imagoa.

Tarkastuslautakunta näkee hyvänä, että sähköiset palvelut ovat edesauttaneet vuorovaikutteisuutta ja siten palvelujen saatavuutta.

Koronaan liittyvässä tiedottamisessa on hyödynnetty erityisesti verkkosivuja ja sosiaalista mediaa. On kuitenkin hyvä muistaa, että perinteinen printtimedia on hyvin suurelle osalle ihmisiä tärkein

tiedonsaantiväline. Digitaidottomuus ja -kyvyttömyys ei saa syrjäyttää isoa osaa, niin tärkeää kuin moderni tiedonvälitys onkin.

Isossa muutoksessa, kuten hyvinvointialueuudistus, vaaditaan runsasta tiedottamista. Tärkeintä on muutosviestintä. Kriisiviestinnän, sisäisen ja ulkoisen verkkoviestinnän ja someviestinnän yhtenäisen mallin kehittäminen on koko muutosvaiheen onnistumisen kannalta tärkeää.

Vuonna 2021 perustettu henkilöpalvelujen resursiyksikkö on oikea toimenpide. Toiminta palvelee keskitettyä työvuorosuunnittelua, sisäistä sijaistoimintaa ja akuuttia sijaisvälitystä. Keskittämällä paras asiantuntemus kyseisissä asioissa yhteen yksikköön saadaan parhaita tuloksia. Samalla hoitoyksikössä on mahdollista keskittyä tärkeimpään, potilaan kohtaamiseen ja parhaan mahdollisen hoidon toteuttamiseen.

Työterveyspalveluista on vastannut Pihlajalinna Oyj.

Kuntayhtymän sisällä työntekijöiden hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen on panostettu. Työkykykoordinaattorilla ja työsuojeluhenkilöstöllä esihenkilöiden tukena on keskeinen merkitys työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden johtamisessa. Systemaattiseen sairauspoissaoloja, riskien arviointia, kustannuksia ja muita ajankohtaisia asioita on käyty läpi yhteispalavereissa. Eräs merkittävä asia on sairauspoissaolojen korvaaminen toisella työllä. On myös työntekijän kannalta tärkeää, että hänen työpanostansa voidaan hyödyntää toisessa, hänelle sopivassa, tehtävässä. Näin voidaan myös vähentää sairausloma- tai eläkekustannuksia.

Talousovertailussavuoden 2022 toimintatuotot ylittivät talousarvion 1,1 milj.€:lla. Tärkein tekijä oli hyvinvointialueen ja soteuudistuksen hankeavustukset, noin 1,1, milj.€.

Toimintakulut ylittivät talousarvion 943 000 €:lla, Ylityksen syitä olivat pääasiassa sote- ja hyvinvointiuudistukseen liittyvät hankkeet ilman määräraharauksia, henkilökunnan koronakertakorvaukset, keskitetty työvuorosuunnittelu, Tyky-toiminnan ylitys ja koronan aiheuttamat lisäkustannukset siivouksessa.

Kulupuolella alittuvat sijaisten rekrytointikulut johdettujen hakijoiden puutteesta sekä sairaalan purusta

seuranneet säästöt lämmitys-, sähkö-, alueiden kunnossapito- ja vuokratilakustannuksissa.

Kaiken kaikkiaan hallinto- ja tukipalvelut selvisivät hyvin väli vuodesta, jossa vielä koronaepidemia ja toisaalta nykyisen kuntayhtymän lakkauttaminen ja siirtyminen uuteen hyvinvointialueeseen aiheuttivat merkittäviä muutoksia normaaliin toimintaan verrattuna. Koko henkilöstö ansaitsee kiitokset hyvin tehdystä työstä

4.1.1 Tukipalvelut

Tukipalveluihin kuuluvat hankintapalvelut, siivouspalvelut sekä tilapalvelut. Tehtäväalueen vastuulle kuuluu mm. merkittävä terveystalokampani, joka on alkanut vuonna 2014.

Siivouspalveluyksikkö ylitti talousarvioon varatut määrärahat. Tähän on syynä koronatilanteesta aiheutunut hygieniatason nosto. On jouduttu turvautumaan entistä enemmän ostopalveluihin, palkkaamaan lisää henkilökuntaa sekä pesulapalvelujen ja siivousaineiden hinnat ovat nousseet.

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan henkilöstön riittävästä ja työkyvystä tulevaisuudessa ja suosittaa panostamista kuormittavuuden vähentämiseen sekä rekrytointiprosessin tehostamiseen.

4.2 Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta

Kuntayhtymän talous-, tieto- ja kehittämissyksikkö vastaa kuntayhtymän kehittämishankkeista, asiantunnustuksesta, tietohallinnasta ja talouspalveluista. Yhdessä vastuualueiden kanssa se kehittää kuntayhtymän toimintaa ja vastaa projektien raportoinnista.

Talous-, tieto- ja kehittämissyksikön toimintatuotot olivat 161,8 milj. euroa. Siinä on ylitystä talousarvioon verrattuna 3,8 milj. euroa (2,4 %). Ylitys on johtunut valtion korona-avustuksista ja jäsenkuntien maksuosuuden ylityksestä.

Toimintakulut ovat olleet 3,0 milj. euroa, jossa on alitusta talousarvioon verrattuna 0,150 milj. euroa (4,7 %). Toimintakulujen suurin alitus on ollut henkilöstökustannuksissa irtisanoutumisten ja eläköitymistien vuoksi.

Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot lisääntyivät 5,4 % ja toimintakulut vähenivät 5,1 %.

Yksikön henkilömäärä oli 30, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen viisi (5) henkilöä.

Tietopalvelujen ja kehittämisen osalta sairauspoissaolot ovat lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti (105 %). Talouspalveluissa sairausolopäivät lisääntyivät hieman, ollen kuitenkin maltillisella tasolla. Tapaturmia yksikössä on ollut yksi.

Asiakas- ja potilaspalautejärjestelmää on kehitetty edelleen laajentamalla QR-koodien käyttöä sekä ottamalla tekstiviestien käyttömahdollisuus takaisinsoittopalveluihin. Hyvinvointialueudistuksen takia asiakas- ja potilaspalautteita sekä työviirepalautteita raportoitiin vain vuoden ensimmäisellä puoliskolla.

Strategiaa palveleva kehitystoiminta ajettiin alas ja kuntayhtymän kehittämistä toteutettiin vuoden puoliväliin asti. Kehittäminen kohdistui hyvinvointialueen kanssa tehtävään kehittämiseen ja valmistelutyöhön.

Kuntayhtymässä menossa olleet kaksi kuntayhtymän hallinnoimaa ulkopuolista rahoitusta saanutta hanketta (Digikehittämistä tekemiseen-hanke ja HYVIS Hyvää mieltä yläkouluun-hanke) päättyivät elokuussa.

Asiantunnustuksen osalta yhteistyötä on tiivistetty Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa hyvinvointialueudistuksen valmistelussa. Kuntayhtymä on ostanut asiantunnustuspäällikön työpanosta myös sairaanhoitopiiriltä. Lisäksi kuntayhtymä ja sairaanhoitopiiri rekrytoivat yhdessä kirjaajan.

Tietohallinnon osalta on päivitetty työasemien Office-sovellukset ja otettu käyttöön M365-ympäristön varmuuskopiointi.

Syksyllä on aloitettu mittavat hyvinvointialueen laajuiset koulutukset OMNI360-asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottamiseksi ja toimintamallien toteuttamiseksi.

Talospalveluiden tehtävääalueella on resursseja käytetty paljon hyvinvointialueen valmisteluun. Talouspäällikön eläköityminen kesällä 2022 on aiheuttanut tehtäväjärjestelyjä siten, että tehtäviä on jaettu laskutustiimin tiimivastaavan, pääkirjuri-pitäjän ja talousjohtajan kesken.

Kuntayhtymän toimintatuotot olivat 180,1 milj. euroa (kasvua edellisestä tilikaudesta 5,3 %). Toimintatuotot ovat ylittäneet talousarvion 2,8 %. Jäsenkuntien maksuosuudet ovat olleet arvioitua suuremmat, kuten myös tuet ja avustukset.

Kuntayhtymän toimintakulut olivat 177,7 milj. euroa (kasvua edellisestä kaudesta 5,8 %). Toimintakulut ovat ylittäneet talousarvion 2,9 %. Talousarvioon verrattuna suurimmat ylitykset olivat ostopalveluissa 5,9 % ja alitukset henkilöstökuluissa 2,5 %.

Rekrytointivaikeudet ovat pienentäneet henkilöstökuluja mutta toisaalta kasvattaneet lääkäripalveluiden ostoja.

Kuntayhtymän investoinnit olivat 8,8 milj. euroa, joista suurin osa (8,2 milj.euroa) oli Terveyskampus-hankkeen rakennusinvestointeja. Investointien toteuma oli 76,9 %.

5 Terveyspalvelut

Terveyspalvelujen vastuualue vastaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämisestä omana toimintana, ostopalveluna tai palveluseleillä.

Terveyspalvelujen vastuualueen talousarvioon ei ollut tehty muutosta alkuperäiseen talousarvioon (TA2022 = TA + muutos 2022; toimintatuotot + 17 502 120 €, toimintakulut - 90 172 552 €, toimintakate - 72 670 432 €, vuosikate - 72 774 347 €, tilikauden tulos - 73 275 547 € muodostaen siten tilikauden alijäämän 73 275 547 €).

Talousarvioon verrattuna nettokustannukset toteutuivat lähes 3,3 milj.€/5,3 % arvioitua suurempina. Terveyspalvelut vastuualueen vuoden 2022 talousarvio oli noin 0,6 milj.€ suurempi kuin vuoden 2021 toteuma.

Talousarviossa toimintatuotot alittuivat 0,5 milj.€, mutta toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti (97,1 %).

Talousarviossa toimintakulut ylittyivät 2,9 milj.€/3,2 %. Henkilöstökulut alittuivat 825 400 €/96,2 %, lähes talousarvion mukaisesti – kuitenkin suhteutettuna vuoden 2021 talousarvioon alittui jopa lähes 475 000 € enemmän kuin vuonna 2021. Toimintakuluissa ylitystä aiheuttivat palveluiden ostot ja etenkin asiakaspalvelujen ostot (2,8 milj.€/4,6 % ja lähes 1,6 milj.€/3,8 %), aineet, tarvikkeet ja tavarat (lähes 0,5 milj.€/23,4 %). Avustukset (6 092 €/2,0 %) ja muut toimintakulut (3 500 €/0,1 %) toteutuivat lähes suunnitellusti.

Kuntoutuksessa kuntien maksuosuuksissa alitukset 330 000 € (-17 % 2022 talousarviosta ja -5,8 % edellisvuoden 2021 tilinpäätöksestä).

Koronapandemian jo edellisinä vuosina 2020 ja 2021 vaatimia toimintamallimuutoksia ja toimintojen ja tilojen jatkuvia tilanteen mukaisia käytön uudelleen organisoitua on toteutettu ja edelleen kehitetty ajankohtaisten toiminnallisten vaatimusten mukaisesti myös vuonna 2022 pandemiarokotusten ja -näytteenoton sekä keskitetyn vuodeosastohoidon asianmukaiseksi toteuttamiseksi.

Henkilöstöä, toimitiloja, tarvikkeita ja toimintoja, etenkin viestintää, on edelleen resursoitu Covid-19-näytteenottoon ja rokotustoimintaan. Osasto 3 on edelleen vuosien 2020 ja 2021 tapaan ollut priorisoitu infektio- ja koronapotilaiden hoitoon.

Ns. lisätyöjärjestelmä on otettu käyttöön toimintojen ylläpitämiseksi vajaan henkilöstön turvin. Rekrytointihaasteet ovat jatkuneet.

Syksyn 2022 aikana henkilöstöä on koulutettu tulevan hyvinvointialueen uusiin tietojärjestelmiin, mikä sijaispuutteen takia ja henkilöstön omasta toiveesta on myös priorisoitu henkilöstön muun työtaitokoulutuksen edelle.

Vuosien 2020 ja 2021 tavoin koronapandemian jatkuessa toimintakuluja on edelleen aiheutunut rokotehenkilöstön palkkauksesta, suoja- ja hoitotarvikkeista sekä laboratorion palveluista (ISLAB).

Uudisrakennus Pulssi otettiin käyttöön lokakuussa 2021 ja vuonna 2022 henkilöstö on ollut tyytyväinen uusiin tiloihin.

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan kasvavasta hoitovelasta ja on kiinnittänyt huomiota muistutusten ja kantelujen määrään.

6 Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut vastuualue vastaa mielenterveys- ja päihdepalvelujen, sosiaalityön, kehitysvammahuollon ja vammaispalvelulain mukaisten palvelujen sekä terveysneuvonnan, perheneuvolan, lapsiperheiden ja vammaispalvelulain mukaisien palvelujen sekä terveysneuvonnan, perheneuvolan, lapsiperheiden kotipalvelun, perhetyön ja koulutiimien palvelujen saatavuudesta ja järjestämisestä omana toimintana, ostopalveluna ja palvelusetelillä.

6.1 Perhepalvelut

Perhepalvelut toteutuivat sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisesti. Toimintakertomusvuonna keskeisintä oli valmistautuminen hyvinvointialuemuutokseen. Korona oli lisäksi keskeinen vaikuttava tekijä. Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa kuntayhtymän tuli päivittää varautumisesta ja valmiussuunnitelma laajamittaista maahantuloa silmällä pitäen.

Olenaisia tapahtumia vuoden 2022 aikana:

Perhekeskuspalvelujen tehtäväalue

Terveysneuvonnan terveydenhoitajat toteuttivat koululaisten ja neuvolaikäisten korona- ja influenssarokotuksia. Lapsiperheiden tukipalvelujen esihenkilö vaihtui. Osallistuttiin Tulevaisuuden sotekeskus- hankkeen saatavuus työpakettiin. Perhekeskus oli aktiivisesti mukana, sekä maakunnallisessa että kuntien ja järjestöjen kanssa tehtävässä hyvinvointityössä. Oppilashuoltoon lisättiin uusia kuraattori- ja psykologivakansseja uusien lakisäästeisten mitoitusten vuoksi.

Sosiaalityön tehtäväalue

Lastenkoti Taskukellon toimitila rakentaminen käynnistyi. Uusi 14- paikkainen Yksikkö aloittaa toimintansa keväällä 2023. Vammaispalveluissa aloitettiin Rai-toimintakykyohjelman käyttö. Sosiaalityön tehtäväalueella toteutettiin 2. vaiheen Proconsona- asiakastietojärjestelmään siirtyminen OMNI 360- järjestelmään. Toteutettiin Oiman käyttöönotto pilotti perhe- ja omaishoidon osalta.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen tehtäväalue

Tehtäväalueella on vuoden aikana tapahtunut aikuispsykiatrisen poliklinikan tulosityksikön esihenkilömuutos. Viranhaltija aloitti psykiatrian ylilääkärin ja nuorisopsykiatrian erikoistuvan lääkärin viroissa. Yhteydenottojen määrä on lähtenyt kasvuun syksystä vuoden 2021 alkaen, trendi on jatkunut myös vuoden 2022. Tällä hetkellä jonoa on erityisesti muodostunut psykologisiin tutkimuksiin sekä neuropsykiatrisiin tutkimuksiin.

Rekrytointihaasteet eri ammattiryhmissä ovat vaikuttaneet tehtäväalueen toimintaan. Erityisesti sosiaalityöntekijöiden, psykologien ja psykiatrien rekrytoinnit eivät ole tuottaneet tulosta. Lääkäripalvelujen osalta palvelujen saatavuutta on turvattu ostopalveluilla.

Vastuualueen nettokustannukset olivat 40,478 milj.€. Edellisen tilinpäätöksen verrattuna vastuualueella nettokustannukset kasvoivat 2,513 milj.€/6,6 %. Toiminta tuotoissa kasvua oli 477 000 €/8,4 %. Tämä aiheutui erityisesti asiakasmaksulain muutoksen vuoksi kasvaneista maksutuotoista. Ahjolan palvelukodin ensimmäisen täyden toimintavuoden vuoksi kasvua oli myös asuntojen vuokratuloista.

Toiminta kuluissa kasvua edelliseen tilinpäätökseen 3,026 milj.€/7,0 %. Ahjolan palvelukodin toiminta koko vuoden ajan lisäsi toimintakuluja edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 478 000 €/112,1 %. Henkilöstökuluissa kasvua oli 1,150 milj.€/8,0 %. Henkilöstökulujen kasvua erityisesti sosiaalityössä.

Palvelujen ostojen määrä kasvoi edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 1,743 milj.€/7,1 %. Asiakaspalveluiden osalta kasvua oli 321 000 €/1,9 %.

Muiden palvelujen ostot kasvoivat 1,422milj.€. Korona ajan helpottuminen näkyi tarvikeostojen vähenemisenä 26 000 €/ -8,1 %. Avustusten määrässä oli kasvua edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 37 000 €/1,5 %.

Hyvinvointipalvelujen vastuualueen nettokustannukset toteutuivat 723 000 €/1,8 % talousarviota suurempana. Toimintakulut toteutuivat 168 000 €/2,8 % talousarviota suurempana. Tuottojen ylitys johtuu asiakasmaksulain muutoksesta.

Toimintakulut toteutuivat 921 000 €/2,0 % talousarviota suurempana. Henkilöstökulut alittuivat 1,266milj.€/ -7,6 %. Henkilöstökulujen alittuminen johtui rekrytointivaikeuksista erityisesti psykiatrien ja psykologien osalta. Toimintakulut ylittyivät palvelujen ostoissa 2,221milj.€/9,3 %. Palvelujen ostot ylittyivät asiakaspalvelujen ostojen osalta 797 000 €/4,9 %. Vammaispalvelujen maksutuottojen muutos nosti asiakaspalvelujen ostoja noin 390 000 €.

Psykiatrien ja psykologien pitkittyneiden rekrytointivaikeuksien vuoksi muiden palvelujen ostot ylittyivät 1,424milj.€/18,2 % lääkäripalvelujen ja asiantuntijapalvelujen ostojen vuoksi. Tarvikeostot ylittivät 66 000 €/29 %. Puolet ylityksestä johtui hoitotarvikekuluista, joita ei koronan aiheuttamien suoja kulujen osalta ollut huomioitu talousarviossa. Toinen puoli ylityksistä aiheutui kalustehankinnoista. Avustukset alittuivat 54 000 €/ -2,0 %. Vammaisille annettavat avustukset ylittivät talousarvion 22 000 €/1,3 %.

Yhtymähallitus päätti kokouksessaan 13.12.2022 §161 vastuualueiden välisistä määrärahasiirroista siten, että hyvinvointipalvelujen vastuualueelta siirrettiin hoito- ja hoivapalvelujen vastuualueen toimintatuottoja 14 133 € ja toimintakuluja 228 919 €, jolloin hyvinvointipalvelujen muutettu talousarvio pieneni 215 000 €.

Tarkastuslautakunta on huolissaan, ettei lääkärin virkoja ole saatu täytettyä.

6.2 Aikuissosiaalityö

Jäsenkuntien maksuosuudet alittuivat 20 000 €/ -1,1 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 176 000 €/11,5 %. Kulut alittuivat työtoiminnan osalta. Kasvu johtuu siitä, että tuetun Asumisen kuluja siirtyi aikuispsykososiaalisista palveluista aikuissosiaalityön palveluihin.

lisalmen aikuissosiaalityön maksuosuus ylittyi 33 000 €/2,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 190 000 €/19,4 %. Kasvua erityisesti asumistukipalveluiden käytössä. Kiuruveden maksuosuus alittui 54 000 €/ -15,3 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 72 000 €/ -19,6 %. Kulut alittuivat, koska työllistymistoiminnan tarve oli ollut arvioitua vähäisempää. Sonkajärven maksuosuus ylittyi 18 000 €/13,5 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 58 000 €/61,0 %. Ylitys aiheutui tuetun Asumisen menojen ohjautumisesta asumisen tukeen, vaikka määrärahavaraus oli aikuispsykososiaalisissa palveluissa. Vieremän maksuosuus alittui 17 000 €/ -16,8 %. Maksuosuus oli vuoden 2021 tasolla. Alitus aiheutui työllistämistoiminnan ja Asumisen tukipalvelujen arvioitua pienemmästä tarpeesta.

6.3 Aikuispsykososiaaliset palvelut

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 329 000 €/4,4 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 867 000 €/12,5 %. Kulut ylittyivät erityisesti avohoidossa, koska lääkäripalveluja on jouduttu turvaamaan osto palveluina. Palveluasumisen arvioitu pienempi tarve vähensi suurtuotteen ylitystä.

lisalmen maksuosuus ylittyi 270 000 €/5,6 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 538 000 €/11,8 %. Ylitys aiheutuu avohoidon arvioitua suuremmasta kustannuksesta. Kiuruveden maksuosuus ylittyi 12 000 €/0,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 57 000 €/4,5 %. Tilaus on ylittynyt avohoidon osalta, mutta ylitystä kattaa Palveluasumisen alittuminen. Sonkajärven maksuosuus alittui 69 000 €/ -7,7 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna

oli 102 000 €/13,9 %. Alitusta aiheutti Palveluasumisen arvioitua vähäisempi tarve. Vieremän maksuosuus ylittyi 116 000 €/26,3 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 171 000 €/44,1 %. Ylitys aiheuttaa arvioitua suuremmasta ostohoidon tarpeesta.

Tarkastuslautakunta on huolissaan hoitoon pääsyn toteutumisesta oikea-aikaisesti.

6.4 Vammaispalvelut

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen maksuosuudet alittuivat 699 000 €/ -4,5 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 283 000 €/1,9 %. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut alittuivat 86 000 €/ -2,0 %. Mikä aiheutui arvioitua vähäisemmästä asumis- ja harkinnanvaraisista palvelujen tarpeista. Kehitysvammahuolto alittui 559 000 €/ -5,2 %. Alittumista aiheutti erityisesti ostettujen asumispalvelujen hoitopäivien arvioitua pienempi tarve.

lisalmen maksuosuus alittui 382 000 €/ -4,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 131 000 €/1,7 %. Vammaispalvelulain mukainen toteuma ylittyi 28 000 €/1,3 % talousarvioon verrattuna. Kehitysvammahuollon toteuma oli 35 000 €/ -6,1 % talousarviota pienempi Kehitysvammaisten Palveluasumisen alittuminen vuoksi. Kiuruveden maksuosuus alittui 660 000 €/7,8 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 22 000 €/3,0 %. Maksuosuuden muutos johtuu palvelutarpeen muutoksesta ja maksutuottojen arvioitua suuremmasta toteumasta. Sonkajärven maksuosuus alittui 31 000 €/ -5,1 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 128 000 €/6,6 %. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen osalta ylitystä oli 23 000 €/4,9 % talousarvioon verrattuna. Kehitysvammahuollon toteuma oli 50 000 €/ -3,2 % talousarviota pienempi palveluasumisen alittumisesta johtuen. Vieremän maksuosuus alittui 174 000 €/ -9,7 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 51 000 €/3,3 %. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen osalta alitusta oli 61 000 €/ -13,8 % talousarvioon verrattuna. Kehitysvammahuollon toteuma oli 103 000 €/ -8,0 % talousarviota pienempi palveluasumisen sekä työ- ja päivätoiminnan alittumisen vuoksi.

7 Hoito- ja hoivapalvelut

Hoito- ja hoiva-ala vastaa ikääntyneiden sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen ja terveydenhuoltolain mukaisen kotisairaanhoidon saatavuudesta ja järjestämisestä omana toimintana, ostopalveluna tai palvelusetelillä. Tavoitteena on edistää selviytymistä, toimintakykyä ja omatoimisuutta ensisijaisesti ikääntyneiden omissa kodeissaan. Pitkään jatkunut siirtymisprosessi laitoshoidosta kotihoitoon on tuonut myös omat haasteensa.

Korona vaikutti edelleen hoito- ja hoivapalvelujen vastuualueeseen vuoden 2022 aikana. Koronalla oli vaikutusta muun muassa palvelujen tuottamisen tapoihin ja henkilöstöresursseihin. Henkilöstön saatavuus ja vaihtuvuus asettivat merkittäviä haasteita talousarviovuonna vastuualueen toiminnalle. Palveluntuottajien toiminnallisten ja taloudellisten edellytysten heikkeneminen lisäsi epävarmuutta, minkä takia sopimusvalvontaa ja -ohjausta lisättiin. Henkilöstön saatavuuden ja riittävyyden turvaamiseksi otettiin käyttöön uusia rekrytointikanavia, kuten henkilöstövuokraus ja suoraostot. Vastuualueelta osallistuttiin aktiivisesti Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmistelutyöhön.

Asiakkaiden hoito- ja hoivapalvelujen saatavuus eli palvelutarpeen arvioinnin ja palveluun pääsyn määrääjät toteutuivat lain mukaisesti. Palvelutarpeen arviointi oli 2,95 vrk/tavoite 7 vrk ja hoitoon pääsy asumispalveluissa oli 32,54 vrk/90 vrk, kotihoidossa 1,44 vrk/90 vrk ja omaishoidon tuki 27,5 vrk/90 vrk.

Tavoitteena oli kotiin vietävien palvelujen ensisijaisuus. Omaishoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneillä oli 8 % (arvio 6 %) sekä kotihoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneistä oli 16 %, ollen 2 % matalampi kuin vuonna 221.

Digitaalisten palvelujen ensisijaisuus kotihoidossa toteutui ja kotihoidon etäkäyntien osuus kaikista käynneistä toteutui arvioitua suurempana, ollen 9 %.

Päivätoiminta keskeytyi kuukaudeksi koronatilanteen vuoksi ja päivätoimintaryhmät olivat täynnä.

Asumispalvelujen tehtäväalueella henkilöstön riittävyys henkilöstömitoituksen tasolla varmistettiin säännöllisellä henkilöstömitoituksen seurannalla ja valvonnalla. Tehostetun palveluasumisen peittävyys 75 täyttäneistä toteutui talousarviossa arvioidua pienempänä (9,31 %). Tehostetun palveluasumisen tarve kasvoi arvioidua suuremmaksi alle 75-vuotiaiden asiakasryhmässä.

Palvelut tuotettiin kustannustehokkaasti. Vastuualueen nettokustannukset olivat 37,96/5 %. Toimintatuottojen määrä oli yhteensä 10,0 milj.€ ja väheni edellisestä vuodesta 35 000 €/0,35 %. Merkittävimmin tekijöinä oli kotihoidon asiakasmaksujen ja tukipalvelumaksujen väheneminen, johtuen palvelutarpeen vähenemisestä.

Toimintakulujen toteuma oli 47,8 milj.€ ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 1,89 milj.€/4 %. Henkilöstökulut kasvoivat 663 000 €/3,6 %. Merkittävimmin tekijöinä henkilöstökulujen kasvussa olivat tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen nousu vuoden 2022 alussa sekä henkilöstön saatavuuden vaikeutuminen ja siihen varautuminen.

Palvelujen ostoissa kustannukset kasvoivat 483 000 €/2,13 %. Asumispalveluissa kustannuksia nostivat palveluseteli-asiakkuuksien siirtyminen ostopalveluihin palvelusetelituottajien vähentyessä sekä ostopalvelujen hoitopäivähinnan indeksi- ja hoitajamitoituskorotukset.

Vastuualueella ongelmana on edelleenkin henkilöstön riittävyys ja jaksaminen. Hoito- ja hoivapalveluissa työntekijöiden keski-ikä on korkea ja alanaisvaltainen. Vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli asumispalveluissa 27 htv (25 htv v. 2021) sekä kotihoidossa 30 htv (33 htv v. 2021). Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ovat suurin syys sairauspoissaoloihin. Henkilöstön työvirettä kyseltiin kolme kertaa. Työvirekyselyn tulokset ovat vaihdelleen välillä 3,8–4,6.

Hoito- ja hoivavastuualueen valvontakoordinaattori toimi kokoaikaisesti ohjaus- ja valvontatehtävissä. Tehtävä kohdistui julkiseen ja yksityiseen kotihoitoon ja asumispalveluun. Käynnit olivat suunniteltuja sekä ilmoittamattomia ja reaktiivisia.

Lisäksi valvontakoordinaattori toteutti ennakoidua koronatilanteen tarkastus- ja riskianalyysiä.

8 Ympäristö- ja terveysturvontapalvelut

Vastuualueen tavoitteena on turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, hyvälaatuinen talousvesi, terveellinen asuin- ja elinympäristö, turvalliset elintarvikkeet, terveet ja hyvinvoivat eläimet sekä toimiva eläinlääkintähuolto. Vastuualue ylläpitää sekä edistää ihmisten ja eläinten terveyttä, vähentää ja poistaa elinympäristön ja elintarvikkeiden terveyshaittekeijöitä ja estää tartuntojen leviämistä elintarvikkeiden välityksellä eläimistä ihmisiin.

Tehtäväänsä ympäristö- ja terveysturvontapalveluiden vastuualue toteuttaa huolehtimalla ympäristönsuojelusta, terveysturvonnasta ja eläinlääkintähuollosta.

Valtakunnallinen eläinlääkäripula heijastui myös Ylä-Savoon vuoden 2022 aikana. Kaikkia avoinna olleita kunnaneläinlääkärin virkoja ei saatu täytettyä. Kesäloma-aikana kunnaneläinlääkäreitä saatiin hyvin. Kesälomakauden ulkopuolella sijaisten saaminen on ollut haasteellista. Eläinlääkintähuollon eläintenhoitajaresursseja lisättiin, Kiuruvedelle perustettiin yksi eläintenhoitajan toimi sekä Sonkajärven ja Vieremän toimipisteisiin yhteinen eläintenhoitajan toimi.

Kiuruveden kaupunki vuokrasi Ylä-Savon koulutus- kuntayhtymältä Savon eläinsairaalaan olleen rakennuksen ja aloitti siellä tilojen remontoinnin kunnaneläinlääkäreiden käyttöön.

Maitohygieniatarkastuksia saatiin vuoden 2022 aikana tehtyä erittäin hyvin; 64 kpl. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alueella todettiin edellisen vuoden tapaan ihmisten kryptosporidiosis-tartuntoja. Vuoden 2022 aikana kuntayhtymän alueella ei ilmennyt vesi- tai elintarvikeperäisiä epidemioita.

lisälmen ja Kiuruveden vesilaitokset ja niiden jakaman veden laatutiedot ovat vuosittain tehtävän EU-raportoinnin piirissä. Vesilaitosten vedenjake-lualueella vesinäytteitä on otettu suunnitelman mukaisesti. Veden laatu on ollut hyvä.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman keskimääräinen toteutumisaste oli 55 %. Terveysturvallisuuden valvonnan toteutumisaste oli 39 %. Terveysturvallisuuden annettiin yksi koulunkäytökielto vuoden 2022 aikana. Elintarvikevalvonnassa toteutumisaste oli 70 %.

Valvontatyötä on hankaloittanut lypsylehmätiloilla lisääntynyt kryptosporidioosi. Turvallisuuden/tautien leviämisen estämisen vuoksi tarkastustapaa muutettiin siten, että ensin tehdään toiminnanharjoittajan puhelinhaastattelu, jossa tarkastuslo-make täytetään ja myöhemmin toiminnanharjoittaja toimittaa valokuvia/videoita ennalta määrättyistä kohteista. Osassa kohteissa on suoritettu tarkastus paikan päällä riittävä suojarustus ja turvavälit huomioiden.

Uimarantavesien bakteriologinen laatu oli hyvä. Sinilevää esiintyi vain vähän.

Tarkastuslautakunta näkee hyvänä uudet ja toimivat eläinlääkäritilat.

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan eläinlääkäreiden saatavuudesta.

9 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vastualueiden toimintakertomuksessa on tarkasteltu toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista vastualueittain. Kuntayhtymän saamien tukien ja avustusten määrä oli yhteensä noin 4,6 milj.€ ja vähennystä edellisvuoteen noin 1,6 milj.€.

Edellisvuoteen verrattuna jäsenkuntien maksuosuudet kasvoivat 10,2 milj.€/7,0 %.

Kuntien kanssa tehtyjen sopimusten mukaan tilikauden yli-/alikäyttö tasataan vuosittain, joten kuntayhtymän tilikauden tulos on edellisvuoden tapaan tasapainossa. Jäsenkunnille tuleva lisälasku on yhteensä 1,2 milj.€. Suurimmat ylitykset olivat ostopalveluissa.

10 Henkilöstökertomus

Sote kuntayhtymän henkilöstömäärä vuoden 2022 lopussa oli 1457 (1435 vuonna 2021), josta vakituisen henkilöstön määrä 1246 (+20). Valtaosa henkilökunnasta on työsuhteisista ja julkisen vallan käyttöä vaativia virkasuhteisista on 17 %. Henkilöstökulut olivat reilut 68,4 milj.€, josta palkkojen osuus 56 milj.€ (82 %) ja sivukulujen 12,4 milj.€ (18 %).

Suurin henkilöstömäärä on hoito- ja hoiva -vastualueella.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 47 vuotta, mikä on hieman kunta-alan keski-ikä (45 v) korkeampi. Reilu kolmannes henkilöstöstä on ikäryhmissä 55–59 ja 60–64. Täysiä työkyvyttömyyseläkkeitä myönnettiin 10 (8), osatyökyvyttömyyseläkkeitä 33 (30) ja vanhuuseläkkeitä 57 (55). Kuntayhtymässä on edelleen käytössä toimintamalli, jossa voidaan räätälöidä kevyempi työnkuva avustavana työntekijänä tai ns. virikeohjaajina asumispalveluihin ja kotihoitoon. Malli hillitsee varhaiseläkemenoperusteisia menoja, joita työnantajalle syntyisi osatyö- tai työkyvyttömyydestä. Malli on ollut vuoden 2022 aikana käytössä seitsemällä (7) työntekijällä.

10.1 Tyky-toiminta ja koulutus

Henkilökunnan tyky-toiminnassa on käytössä e-passijärjestelmä, joka mahdollistaa mm. liikunta- ja kulttuuripalvelujen käytön. Lisäksi on käytössä yksi palkallinen tykyiltapäivä.

Ammatillinen täydennyskoulutus on suunnitelmallista lyhyt- tai pitkäkestoista koulutusta, jota toteutetaan myös keskitetysti. Koulutukseen käytettiin keskimäärin 2 pv/työntekijä ja se jakaantui pääasiassa lakisääteiseen täydennyskoulutukseen

ja muuhun ammattitaitoa kehittävään ja ylläpitävään koulutukseen. Oppisopimuskoulutuksessa on ollut 28 opiskelijaa. KEVA on myöntänyt työkokeiluja kolmelle työntekijälle (8 vuonna 2021) ja uudelleen koulutusta kuntoukseen kolmelle työntekijälle (8 vuonna 2021). Uutena ammatillisen kuntoutuksen muotona on ollut palveluntuottajan kuntoutus selvittely, vuonna 2022 neljällä työntekijällä (vuonna 2021 kolmella työntekijällä).

10.2 Sairauspoissaolot

Vakinaisen henkilöstön sairauspoissaolojen määrä väheni hieman edellisvuoteen verrattuna (tot. 20,3 kal.pv/hlötyövuosi, edellinen vuosi 20,7 kalenteripäivää/hlötyövuosi). Pitkät yhtäjaksoiset (yli 181 kal.pv) sairauspoissaolot on saatu vähemmään vuodesta 2016 alkaen erilaisen aktiivisen tuen mallin toimenpiteillä. Työterveyshuollon vuosikustannukset olivat 0,92 milj.€, josta ennaltaehkäisevän työn osuus 54 % ja sairaanhoidollisen 46 %. Työtapaturmat ovat lisääntyneet 35 % edellisestä vuodesta.

Tarkastuslautakunta pitää aktiivisen tuen mallia hyvänä työkykyä ylläpitävänä toimintana.

10.3 Rekrytointi

Rekrytointi oli kertomusvuonna tarkastuslautakunnan erityistarkastelussa. Kuntayhtymässä on ollut vuoden aikana haussa reilut 460 tehtävää. Näistä 2 on ollut sisäisesti haussa, joihin hakijoita on ollut 7. Ulkoisessa haussa on ollut 458 tehtävää, joihin on ollut 1092 hakijaa. Kuntayhtymää työnantajana tuotiin esille erilaisilla messuilla, joista osa oli virtuaalisia messuja ja alustoja. Kuntayhtymä on osallistunut sairaanhoitajapäiville sekä paikallisissa oppilaitoksissa erilaisiin rekrytointitilaisuuksiin.

Vakinaisia palvelusuhteita päättyi 145 ja uusia alkoi 188. Eniten uusia palvelusuhteita alkoi hoito- ja hoivapalvelujen vastuualueella asumispalveluissa ja päättyi terveyspalvelujen vastuualueella.

11 Investoinnit

Talousarviossa 2022 oli investointeihin varattu yhteensä 11,4 milj.€ rakennuksiin, koneisiin ja laitteisiin sekä ATK-investointeihin. Toteuma oli 8,8 milj.€ (76,9 %).

12 Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastaja on 12.4.2023 päivättyssä kertomuksessaan esittänyt tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilikaudelta 2022.

13 Keskeiset havainnot

Palvelut:

Vuoden 2022 aikana kuntayhtymän toiminta on keskittynyt palvelutoiminnan ylläpitämiseen ja turvalliseen sekä häiriöttömään toiminnan siirtymiseen hyvinvointialueelle. Lakisääteiset palvelut on pystytty turvaamaan kohtuullisen hyvin lisäämällä palvelujen ostoja.

Lisäksi vuoden aikana jäsenkunnat ovat sopineet, että ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelun palvelut siirtyvät vastuukuntamallin mukaisesti lisälmen kaupungille 1.1.2023.

Henkilöstö:

Heikko työvoiman saatavuus on lisännyt työkuormaa.

Viestintä:

Kuntayhtymän viestintä some-kanavilla on tuonut palvelut lähemmäs asiakkaita.

Perinteiset yhteydenpitotavat asiakkaisiin/potilaisiin on edelleen turvattava.

Chat-palvelu nopeuttaa palvelun saatavuutta.

Talous:

Kuntayhtymän talouteen vaikutti voimakkaasti edelleen vuonna 2022 Covid19-pandemia.

Valtio maksoi korona-avustuksia 2,8 milj.€ joulukuussa 2022.

14 Tilinpäätös 2023 ja loppuselvityskertomus

Kuntayhtymän toimintatuotot olivat yhteensä 439 000 €, josta 153 000 € oli edellisille tilikausille kuuluvia maksutuottoja ja 251 000 € rakennusten vuokratuottoja. Kuntayhtymän toimintakulut olivat yhteensä 322 000 €. Tilikauden tulos on -167 000 €.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta koskevan lainsäädännön perusteella järjestämisvastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista sekä sitä koskeva omaisuus, henkilöstö ja sopimukset ovat siirtyneet voimaanpanolain mukaisesti 1.1.2023 alkaen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Kuntayhtymän palvelutuotanto on päättynyt 31.12.2022.

Jäsenkunnat ovat päättäneet purkaa kuntayhtymän jäsenkuntien välillä laaditun sopimuksen mukaisesti 28.2.2023.

***Tarkastuslautakunta kiittää
henkilöstöä ja luottamushenkilöitä
hyvästä ja joustavasta yhteistyöstä.***

Allekirjoitukset
lisämessä 12.4.2023

Marjo Partanen
puheenjohtaja

Seppo Kainulainen
jäsen

Johanna Kallio
varapuheenjohtaja

Leena Korolainen
jäsen

Minna Lapveteläinen
jäsen

Heikki Rönkkö
jäsen

Jouko Tossavainen
jäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 17 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 17 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 17 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 17 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 17 sider før denne side

MINNA JOHANNA LAPVETELÄINEN

4f3b06a9-0670-4bfa-935c-80ce9357e6d6 - 2023-04-12 16:47:23 UTC +03:00
BankID / MobileID - e0e142dc-0f6f-4052-bf7d-fad10cf935fd - FI

JOUKO KALEVI TOSSAVAINEN

b1cd99b5-fd76-4708-9e99-6c94be06d8d1 - 2023-04-12 16:59:37 UTC +03:00
BankID / MobileID - 968c304c-cc19-40c8-876e-3c05b6eb2b94 - FI

MARJO-RIITTA PARTANEN

39d587e6-4e47-46e1-b7b2-0592bba8ed61 - 2023-04-12 17:14:14 UTC +03:00
BankID / MobileID - 0ca8a077-7e6f-42ad-977c-00df13ae3f5b - FI

Seppo Jooseppi Kainulainen

7d10ba23-3f78-48bd-8984-673f1f42ffdf - 2023-04-12 17:55:11 UTC +03:00
BankID / MobileID - 9e055360-fb75-457e-abc1-4267792b8d87 - FI

LEENA KOROLAINEN

a3c4c052-a47a-4c38-beb5-473a0136276e - 2023-04-12 18:23:40 UTC +03:00
BankID / MobileID - a64f0597-9f70-40aa-8403-815e35e9d900 - FI

JOHANNA MARIA KALLIO

7bec5a8d-e193-4034-a359-c37ae57b94d2 - 2023-04-13 07:50:08 UTC +03:00
BankID / MobileID - 55b784b0-77cb-4d24-ab7b-3d0015929605 - FI

HEIKKI TAPANI RÖNKKÖ

59477763-9d9d-4bbb-aa78-cd6b43c6e632 - 2023-04-13 08:03:39 UTC +03:00
BankID / MobileID - 4dae5120-eba7-4bee-98b9-9206e2f4366f - FI

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firimateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende